

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do nghiên cứu đề tài luận án

Từ khi thực hiện công cuộc đổi mới, kinh tế tư nhân ở nước ta ngày càng được khẳng định rõ vị trí và vai trò quan trọng hơn trong nền kinh tế quốc dân.. Cương lĩnh của Đảng (bổ sung, phát triển 2011) đã khẳng định: Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng XHCN với nhiều hình thức tổ chức kinh doanh và hình thức phân phối, các thành phần kinh tế hoạt động theo pháp luật đều là bộ phận hợp thành quan trọng của nền kinh tế, bình đẳng trước pháp luật, cùng phát triển lâu dài, hợp tác và cạnh tranh lành mạnh. Kinh tế Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, cùng với kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc của nền KTQD. Kinh tế tư nhân là một trong những động lực của nền kinh tế. Điều 51 Hiến pháp (2013) cũng đã khẳng định: Các thành phần kinh tế đều là bộ phận cấu thành quan trọng của nền kinh tế quốc dân. Các chủ thể thuộc các thành phần kinh tế bình đẳng, hợp tác và cạnh tranh theo pháp luật.” Nghị quyết Đại hội XII của Đảng tiếp tục khẳng định và đề cao vai trò của kinh tế tư nhân, xác định rõ: Kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng của nền kinh tế [Văn kiện Đại hội XII, trang 103]. Đồng thời, nghị quyết Đại hội XIII của Đảng cũng đã đề ra nhiệm vụ, giải pháp: “ Hoàn thiện cơ chế chính sách khuyến khích, tạo thuận lợi phát triển mạnh kinh tế tư nhân ở hầu hết các ngành và lĩnh vực kinh tế, trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế”. Thương mại là một ngành kinh tế, là khâu trung gian giữa sản xuất và tiêu dùng, thương mại nói chung và kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại nói riêng phải được phát triển nhanh và bền vững nhằm đóng góp ngày càng cao hơn cho sự phát triển kinh tế xã hội của đất nước.

Trong 30 năm đổi mới, kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ có sự phát triển mạnh mẽ cả về số lượng lẫn chất lượng, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của Phú Thọ và cả nước. Cơ cấu kinh tế của Phú Thọ chuyển dịch theo hướng tích cực, cơ cấu kinh tế "Dịch vụ - công nghiệp - nông nghiệp" đã hình thành rõ nét và thu được những kết quả hết sức ấn tượng. Tỷ trọng các ngành kinh tế trong GDP của tỉnh năm 2015 là: Thương mại- dịch vụ 43%, công nghiệp 38%, nông nghiệp là 19%; công nghiệp và dịch vụ tăng trưởng nhanh. Hàng hóa của Phú Thọ đã được xuất khẩu tới 160 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới. Kim ngạch xuất khẩu tăng bình quân 22%/năm giai đoạn 2010-2015; tổng mức bán lẻ hàng hoá và dịch vụ tăng trên 20%/năm. Kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ ngày càng đóng vai trò quan trọng trong phát triển thương mại của tỉnh nói riêng và của cả nước nói chung. Kim ngạch xuất khẩu và tổng mức bán lẻ của thương mại tư nhân luôn tăng cao hơn mức bình quân chung của thương mại Phú Thọ và của cả nước, với tốc độ tăng trưởng XK của khu vực thương mại tư nhân đạt tới gần 25%/năm, kim ngạch NK tăng khoảng 23%/năm (giai đoạn 2010-2015), tỷ trọng của thương mại tư nhân trong tổng mức bán lẻ hàng hoá và dịch vụ trên địa bàn tỉnh lên tới trên 86%/năm.

Cùng với sự phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại, công tác quản lý Nhà nước đối với khu vực kinh tế này cũng được đổi mới ngày càng phù

hợp hơn với yêu cầu phát triển. Tuy nhiên, nếu đánh giá một cách khách quan thì công tác quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ còn nhiều yếu kém, bất cập, vẫn chưa hoàn toàn thoát khỏi cơ chế và tư duy quản lý cũ. Cụ thể công tác xây dựng chiến lược, quy hoạch và chính sách còn yếu kém, chưa đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại, phù hợp với yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế; công tác tổ chức thực thi chính sách còn hạn chế; công tác kiểm tra, kiểm soát còn nhiều bất cập. Những hạn chế, yếu kém trong quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ đã làm hạn chế sự phát triển của khu vực kinh tế này.

Quá trình hội nhập kinh tế quốc tế của Việt Nam cũng đã bước sang một trang mới, Việt Nam đã trở thành thành viên chính thức thứ 150 của Tổ chức Thương mại thế giới (WTO) vào năm 2007 và tham gia nhiều hiệp định FTA thế hệ mới, đòi hỏi công tác quản lý nhà nước phải đổi mới, phù hợp với cơ chế thị trường cũng như với luật pháp và thông lệ quốc tế. Hơn nữa, nền kinh tế thị trường của Việt Nam đã phát triển lên một mức cao hơn, do đó quản lý Nhà nước cũng phải thay đổi và đổi mới toàn diện.

Thương mại là lĩnh vực tiên phong trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế, trong đó các yêu cầu về cải cách và mở cửa thị trường đang đòi hỏi công tác quản lý Nhà nước phải đổi mới nhanh chóng đáp ứng đòi hỏi của tăng trưởng và phát triển kinh tế. Hơn thế nữa, trong những năm qua, mặc dù kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ phát triển mạnh, song vẫn còn nhiều bất cập, yếu kém như năng lực cạnh tranh chưa cao, phát triển còn mang tính tự phát, manh mún, lạc hậu, mức độ vi phạm pháp luật còn cao... Do đó, đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại là vấn đề cấp bách và rất quan trọng, có ý nghĩa lý luận và thực tiễn đối với tỉnh Phú Thọ cũng như cả nước. Đó là lý do chọn đề tài luận án tiến sĩ kinh tế với tên gọi: *"Đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ"* làm luận án tiến sĩ kinh tế, chuyên ngành Quản lý kinh tế.

2. Mục đích và ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài luận án:

Nghiên cứu đề tài luận án nhằm cung cấp các luận cứ khoa học cho việc điều chỉnh, bổ sung hoàn thiện các quy định pháp luật liên quan đến kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại, các chính sách thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở Việt Nam nói chung, tỉnh Phú Thọ nói riêng.

Ý nghĩa lý luận của đề tài luận án là góp phần làm sáng tỏ vai trò của kinh tế tư nhân và vấn đề quản lý nhà nước nhằm phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh gắn với bối cảnh hội nhập quốc tế

Ý nghĩa thực tiễn của đề tài luận án là góp phần triển khai thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của phát triển kinh tế.

3. Kết cấu của luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục, luận án kết cấu gồm 4 chương, 11 tiết.

- Chương 1: Tổng quan các nghiên cứu về vấn đề quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

- Chương 2: Cơ sở lý luận về quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh

- Chương 3: Thực trạng quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ từ năm 2010 đến 2015

- Chương 4: Phương hướng và giải pháp đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thời gian tới.

CHƯƠNG 1

TỔNG QUAN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ VẤN ĐỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN TRONG LĨNH VỰC THƯƠNG MẠI

1.1 Tổng quan các công trình nghiên cứu đã công bố liên quan đến quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

1.1.1 Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đã công bố ở nước ngoài

1.1.1.1. Các công trình nghiên cứu về vai trò của nhà nước trong quản lý sự phát triển kinh tế - thương mại.

Kinh tế – thương mại là một chủ đề lớn nên đã có rất nhiều công trình nghiên cứu ở nước ngoài liên quan đến vấn đề này, Các công trình nghiên cứu chủ yếu tiếp cận nội dung của phát triển thương mại.

1.1.1.2. Các công trình nghiên cứu về kinh tế tư nhân và quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân

1.1.2 Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đã công bố ở trong nước

1.1.2.1. Các công trình nghiên cứu về kinh tế tư nhân và quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở Việt Nam

Trong suốt quá trình phát triển của nền kinh tế thế giới, đây mạnh sự phát triển thương mại luôn được đặt ở vị trí trọng tâm trong các mục tiêu tăng trưởng và phát triển của các quốc gia. Đối với các nước đang phát triển như Việt Nam, sự phát triển thương mại tư nhân là rất quan trọng đối với quá trình tăng trưởng và hội nhập vào nền kinh tế thế giới. Do vậy có rất nhiều công trình nghiên cứu về kinh tế tư nhân, quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại....

1.1.2.2. Các công trình nghiên cứu về kinh tế tư nhân và quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trên địa bàn một số tỉnh, thành phố.

Ngoài ra, nhiều giáo trình giảng dạy kinh tế tại Đại học Kinh tế quốc dân....

1.1.3 Những vấn đề thuộc đề tài luận án chưa được các công trình đã công bố nghiên cứu giải quyết

Nhiều nghiên cứu của các tác giả trong và ngoài nước đã nghiên cứu về quá trình phát triển của kinh tế - thương mại Việt Nam trong quá trình đổi mới, là những tài liệu tham khảo bổ ích đối với các nhà hoạch định chính sách, các nhà nghiên cứu.

1.1.4 Những vấn đề trọng tâm Luận án sẽ nghiên cứu giải quyết

Từ kết quả tổng quan các nghiên cứu trên, tác giả kế thừa các nội dung sau:

Thứ nhất, nhận diện đúng bản chất khách quan tồn tại của kinh tế tư nhân, vai trò của nó tới tăng trưởng kinh tế và giải quyết các vấn đề xã hội.

Thứ hai, đánh giá đúng vai trò quan trọng và sự cần thiết của đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

Thứ ba, những vấn đề chung của quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN.

Thứ tư, làm cơ sở để phân tích nội dung quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.

Thứ năm, phân tích, đánh giá và định hướng phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại nói chung và phát triển các thương nhân kinh doanh thương mại trên địa bàn tỉnh.

Qua tổng quan các công trình khoa học đã công bố, tác giả tiếp tục nghiên cứu để làm rõ những vấn đề còn chưa rõ và thiếu sau:

Vấn đề thứ nhất, làm rõ hơn một số cơ sở lý luận về đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh.

Vấn đề thứ hai, phân tích làm rõ bản chất, nội dung của quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh.

Vấn đề thứ ba, nhận diện đầy đủ và phân tích ảnh hưởng của các nhân tố khách quan, chủ quan tới đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

Vấn đề thứ tư, đánh giá đúng thực trạng đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ từ 2010 tới nay.

Vấn đề thứ năm, đề xuất các quan điểm, định hướng và giải pháp đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thời gian tới.

1.2. Phương hướng giải quyết các vấn đề nghiên cứu của luận án

Thông qua nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh, những bài học kinh nghiệm; luận giải những cơ sở thực tiễn về quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ để đưa ra được phương hướng và những giải pháp cụ thể nhằm đổi mới quản lý Nhà nước đối với sự phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.

1.2.1. Mục tiêu nghiên cứu đề tài luận án

* Mục tiêu nghiên cứu tổng quát: Trên cơ sở nghiên cứu những vấn đề lý luận và phân tích thực trạng, luận án đề xuất các quan điểm, định hướng và giải pháp để hoàn thiện quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.

* Các mục tiêu nghiên cứu cụ thể:

- Hệ thống hoá những vấn đề lý luận về quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh

- Phân tích, đánh giá một cách khoa học và khách quan về thực trạng quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ từ năm 2010 đến nay

- Đề xuất một số quan điểm, phương hướng và các giải pháp đổi mới quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thời gian tới.

1.2.2. Đối tượng và giới hạn phạm vi nghiên cứu đề tài luận án

*** Đối tượng nghiên cứu đề tài luận án:**

Luận án tập trung vào đối tượng nghiên cứu là những vấn đề lý luận và thực tiễn về quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh. Trong đó, tập trung vào những nội dung chủ yếu của quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế trong lĩnh vực thương mại theo chức năng và nhiệm vụ của một địa phương cụ thể - tỉnh Phú Thọ. Đổi mới quản lý Nhà nước theo hướng nâng cao năng lực và hiệu lực quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại của một địa phương.

*** Giới hạn phạm vi nghiên cứu đề tài luận án:**

- Phạm vi về nội dung trọng tâm:

- Phạm vi về không gian: Toàn tỉnh Phú Thọ

- Phạm vi về thời gian: Đánh giá thực trạng từ 2010 – 2015 và giải pháp đến 2020, tầm nhìn đến 2025.

1.2.3. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu đề tài luận án

Luận án nghiên cứu dưới góc độ vĩ mô, dưới nhiều phương diện quản lý nhà nước đối với phát triển tư nhân trong lĩnh vực thương mại

Đề tài được nghiên cứu bằng phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử, đồng thời sử dụng các phương pháp cụ thể như: Phân tích, tổng hợp, thống kê so sánh, diễn giải, quy nạp, ngoại suy và điển hình hóa để xử lý các vấn đề lý luận và thực tiễn của luận án.

CHƯƠNG 2

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN TRONG LĨNH VỰC THƯƠNG MẠI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH

2.1 Một số vấn đề chung về quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

2.1.1 Khái quát về kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

2.1.1.1 Thương mại và lĩnh vực thương mại

Theo nghĩa rộng: Thương mại là toàn bộ các hoạt động kinh doanh trên thị trường. Thương mại đồng nghĩa với kinh doanh được hiểu như là các hoạt động kinh tế nhằm mục đích sinh lời của các chủ thể kinh doanh trên thị trường.

* Theo Luật thương mại 2005 của Việt Nam, thương mại được đề cập trong luật này chính là hoạt động thương mại. Điều 3 Luật thương mại 2005 đã xác định: “Hoạt động thương mại là hoạt động nhằm mục đích sinh lợi, bao gồm mua bán hàng hóa, cung ứng dịch vụ, đầu tư xúc tiến thương mại và các hoạt động nhằm mục đích sinh lời khác”.

Theo giáo trình “Kinh tế thương mại” của Đại học Kinh tế quốc dân, thương mại có thể phân chia theo nhiều tiêu thức khác nhau như sau:

- Theo phạm vi hoạt động.
- Theo tác động và tính chất của sản phẩm trong quá trình tái sản xuất xã hội.
- Theo các khâu trong quá trình lưu thông.
- Theo phương thức giao dịch.
- Theo thành phần kinh tế.

2.1.1.2 Kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

Thứ nhất, chế độ sở hữu là khái niệm để chỉ hình thức xã hội của chiếm hữu của cải vật chất, được ghi trong luật pháp.

Thứ hai, chế độ sở hữu là khái niệm có nội hàm về quyền chiếm hữu, sử dụng những tư liệu sản xuất và quyền phân chia lợi ích tài sản được luật pháp thừa nhận.

“*Kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại là hoạt động sản xuất và kinh doanh của tư nhân trong lĩnh vực thương mại- được định danh là thương nhân – tổ chức kinh doanh theo mô hình hộ kinh doanh cá thể, doanh nghiệp thương mại (doanh nghiệp tư nhân, công ty cổ phần, công ty TNHH và công ty hợp danh) dựa trên sở hữu tư nhân toàn bộ hoặc phần lớn các yếu tố sản xuất (hữu hình và vô hình).*”

2.1.1.3 Đặc trưng của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

- *Loại hình thương mại dựa trên sở hữu tư nhân nhỏ (các hộ cá thể, tiểu chủ kinh doanh thương mại)*

- *Loại hình thương mại dựa trên sở hữu tư bản tư nhân:*

Những đặc điểm có tính tích cực:

Những đặc điểm có tính tiêu cực, hạn chế:

2.1.1.4 Các hình thức tổ chức của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

* *Phân loại theo mô hình kinh doanh:*

Phân loại theo mô hình kinh doanh của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại gồm có: Hộ kinh doanh cá thể và doanh nghiệp (doanh nghiệp tư nhân, công ty TNHH, công ty cổ phần, công ty hợp doanh).

* *Phân theo phạm vi và tính chất hoạt động:*

Có thể phân biệt kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại qua các lĩnh vực sau: Kinh doanh nội địa, kinh doanh quốc tế, kết hợp kinh doanh nội địa và kinh doanh quốc tế. Kinh doanh bán buôn, bán lẻ và kết hợp giữa bán buôn với bán lẻ. Ngoài ra cũng có thể phân theo lĩnh vực kinh doanh như; kinh doanh hàng hóa, kinh doanh dịch vụ, quảng cáo và xúc tiến thương mại...

2.1.2 Quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

2.1.2.1 Khái quát chung quản lý nhà nước về kinh tế

GS Đỗ Hoàng Toàn cho rằng: “Quản lý Nhà nước về kinh tế là sự tác động có tổ chức và bằng pháp quyền của Nhà nước lên nền kinh tế quốc dân nhằm sử dụng có hiệu quả nhất các nguồn lực kinh tế trong và ngoài nước, các cơ hội có thể có để đạt được các mục tiêu phát triển kinh tế mà đất nước đặt ra”.

Chức năng quản lý Nhà nước về kinh tế là những nhiệm vụ tổng quát mà Nhà nước phải thực hiện để phát huy vai trò và hiệu lực của mình. Có nhiều cách tiếp cận chức năng quản lý nhà nước và kinh tế như sau:

Cách tiếp cận theo các giai đoạn của quá trình quản lý. Theo cách này để quản lý nền kinh tế Nhà nước phải thực hiện

Nếu theo cách tiếp cận theo phương hướng tác động thì chức năng quản lý Nhà nước về kinh tế

Trong quản lý Nhà nước về kinh tế, Nhà nước sử dụng hệ thống các công cụ cần thiết để thực hiện chức năng quản lý mình

2.1.2.2 Khái niệm quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

Phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại là sự gia tăng về số lượng, quy mô, chất lượng và hợp lý về cơ cấu của các chủ thể, phù hợp với đặc điểm và yêu cầu của thị trường hàng hóa và dịch vụ nhằm huy động và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực, góp phần thực hiện mục tiêu phát triển được xác định trong một thời kỳ. Quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại là sự tác động có tổ chức bằng pháp luật, chủ thể quản lý được phân công và phân cấp giữa các cơ quan quản lý nhà nước ở Trung ương và địa phương.

2.2. Vai trò, tính tất yếu và nội dung đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh

2.2.1 Vai trò của Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

- *Quản lý, điều tiết thị trường, thúc đẩy và tăng cường sức cạnh tranh của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.*

- *Tạo lập môi trường kinh doanh thuận lợi, môi trường cạnh tranh bình đẳng, minh bạch và lành mạnh cho kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại phát triển.*

- *Khắc phục những thất bại của thị trường và cung cấp các dịch vụ công để tạo điều kiện cho kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại phát triển trong môi trường cạnh tranh lành mạnh.*

2.2.2. Tính tất yếu phải đổi mới quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại

Thứ nhất, xuất phát từ những hạn chế yếu kém nội tại trong quản lý nhà nước về kinh tế nói chung và đối với thương mại tư nhân nói riêng.

Hai là, xuất phát từ vai trò quan trọng của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại đối với tăng trưởng và phát triển kinh tế- xã hội

Ba là, sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin và truyền thông

Bốn là, bản thân kinh tế thị trường chứa đựng rất nhiều các khiếm khuyết mà chính phủ phải can thiệp để đảm bảo một môi trường cạnh tranh công bằng, minh bạch cũng như công bằng xã hội.

Năm là, xuất phát từ đòi hỏi phải nâng cao năng lực và hiệu lực của quản lý Nhà nước.

2.2.3 Nội dung của quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn Tỉnh.

2.2.3.1 Xây dựng chiến lược, quy hoạch và kế hoạch phát triển.

Nội dung quản lý Nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trước hết thể hiện ở việc Nhà nước xây dựng hệ thống pháp luật, chính sách tạo khung khổ pháp lý và điều kiện thuận lợi cho hoạt động của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

2.2.3.2 Tổ chức triển khai thực hiện chiến lược, quy hoạch phát triển thương mại và lưu thông hàng hóa trên địa bàn Tỉnh

2.2.3.3 Tổ chức triển khai các chương trình, đề án phát triển và đẩy mạnh xuất khẩu hàng hóa

Thực hiện các cơ chế, chính sách xuất nhập khẩu hàng hóa phát triển dịch vụ xuất khẩu, nhập khẩu hàng hóa trên địa bàn tỉnh

Quản lý hoạt động xuất nhập khẩu hàng hóa của doanh nghiệp trong nước, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và thương nhân không có hiện diện tại Việt Nam; hoạt động của các văn phòng; chi nhánh của thương nhân nước ngoài tại Việt Nam trên địa bàn Tỉnh.

2.2.3.4 Quản lý hành chính về hoạt động thương mại trên địa bàn Tỉnh.

Để tạo lập môi trường cho hoạt động của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại, Nhà nước ban hành quy định về các vấn đề liên quan đến việc hình thành doanh nghiệp kinh doanh thương mại về quy trình, quy phạm hoạt động thương mại. Hoạt động đăng ký kinh doanh nhằm bảo đảm quyền kinh doanh thương mại hợp pháp cho mọi thương nhân trên địa bàn theo quy định của pháp luật.

2.2.3.5 Tổ chức và quản lý hoạt động xúc tiến thương mại

Quản lý hoạt động xúc tiến thương mại là một nội dung quan trọng trong quản lý nhà nước đối với hoạt động thương mại. Nội dung này nhấn mạnh tới việc quy định rõ trách nhiệm của tỉnh/thành phố và của doanh nghiệp trong hoạt động xúc tiến thương mại, đưa ra các yêu cầu đối với cơ quan tổ chức xúc tiến thương mại.

2.2.3.6 Thanh, kiểm tra các hoạt động thương mại

Thanh kiểm tra là một nội dung rất quan trọng trong hoạt động quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại. Thông qua thanh, kiểm tra, giám sát quá trình thực thi các chính sách của Nhà nước trong hoạt động thương mại của thương nhân, Nhà nước có thể kịp thời định hướng và điều chỉnh để hoạt động của thương nhân đúng hướng, giảm thiểu các rủi ro, đảm bảo quyền và lợi ích của thương nhân.

2.3. Những nhân tố ảnh hưởng tới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn Tỉnh

Quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại chịu sự tác động của nhiều nhân tố, có thể đề cập tới một số nhân tố khách quan và chủ quan

2.3.1 Các nhân tố thuộc về quốc gia và quốc tế

Một là, trình độ phát triển của nền kinh tế.

Hai là, tư duy, nhận thức và quan điểm

Ba là, mức độ hoàn thiện của hệ thống chính sách, pháp luật của nhà nước đối với phát triển thương mại tư nhân.

Bốn là, các cam kết quốc tế

2.3.2 Các nhân tố thuộc về địa phương

- Bộ máy tổ chức quản lý

- Nhân lực và nguồn nhân lực

- Thực trạng và mục tiêu phát triển kinh tế xã hội của địa phương

- Năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp và hàng hóa trên địa bàn

- Kết cấu hạ tầng

- Cơ sở vật chất kỹ thuật

2.4 Kinh nghiệm của một số địa phương về quản lý nhà nước đối với thương mại tư nhân và bài học rút ra cho tỉnh Phú Thọ

2.4.1 Kinh nghiệm quản lý thương mại tư nhân của tỉnh Vân Nam – Trung Quốc

2.4.2 Kinh nghiệm quản lý thương mại tư nhân ở một số địa phương trong nước

** Kinh nghiệm của Thành phố Hà Nội*

- Thành phố đã tăng cường công tác xây dựng quy hoạch và thực hiện nghiêm túc quy hoạch phát triển thương mại như quy hoạch mạng lưới kinh doanh xăng dầu, mạng lưới chợ, mạng lưới trung tâm thương mại, siêu thị...

- Tăng cường công tác xúc tiến thương mại, cung cấp thông tin thị trường cho các doanh nghiệp thương mại, trong đó có các doanh nghiệp thương mại tư nhân.

** Kinh nghiệm của tỉnh Thái Nguyên*

Đặc biệt là Thái Nguyên rất coi trọng công tác quy hoạch phát triển mạng lưới thương mại như mạng lưới chợ, trung tâm thương mại và siêu thị; mạng lưới kinh doanh xăng dầu; chiến lược xuất nhập khẩu; đặc biệt là tỉnh rất coi trọng công tác hậu kiểm. Bên cạnh đó là tăng cường công tác thanh, kiểm tra đối với hoạt động của các thương nhân trên địa bàn.

2.4.3 Bài học rút ra cho Phú Thọ từ kinh nghiệm quản lý thương mại tư nhân của một số địa phương ở trong và ngoài nước

Một là, lựa chọn mô hình phát triển thương mại tư nhân phù hợp với tiềm năng và lợi thế của địa phương.

Hai là, phát triển thương mại tư nhân gắn với phát triển du lịch và ngược lại

Ba là, kịp thời xây dựng chính sách và thực thi các giải pháp nhằm tạo môi trường kinh doanh thuận lợi cho việc thành lập, hoạt động sản xuất kinh doanh của khu vực kinh tế tư nhân.

Bốn là, hỗ trợ về nhiều mặt như hỗ trợ về vốn, đào tạo nhân lực, XTTM và cung cấp thông tin thị trường...

Năm là, thành lập các hiệp hội như Hiệp hội doanh nghiệp thương mại tư nhân, hội kinh doanh cá thể, hội viên chủ yếu là chủ doanh nghiệp, các hộ kinh doanh cá thể.

Sáu là, tăng cường công tác thanh kiểm tra, nhất là hậu kiểm thì cần phải tăng cường công tác thanh, kiểm tra, đặc biệt là công đoạn hậu kiểm.

Bảy là, coi trọng công tác xây dựng quy hoạch và thực hiện quy hoạch phát triển thương mại.

CHƯƠNG 3

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN TRONG LĨNH VỰC THƯƠNG MẠI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH PHÚ THỌ TỪ NĂM 2010 ĐẾN 2015

3.1 Khái quát thực trạng phát triển thương mại và kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ từ năm 2010

3.1.1 Đặc điểm kinh tế - xã hội của Tỉnh Phú Thọ

- Dân số:

Dân số năm 2014 của Phú Thọ là 1.360.228 người, tốc độ tăng dân số bình quân năm thời kỳ 2010 -2014 là 0,91 %/năm.

Phú Thọ có 13 đơn vị hành chính cấp huyện, có 277 đơn vị xã, phường, thị trấn, trong đó có 216/277 xã, thị trấn miền núi, dân cư tập trung đông nhất tại Thành phố Việt Trì với 1.722,6 người/km² và thấp nhất ở huyện Tân Sơn với 113,1 người/km².

- Lao động:

Số người trong độ tuổi lao động của tỉnh năm 2014 là 883,5 nghìn người chiếm 62% dân số toàn tỉnh. Tốc độ tăng giai đoạn 2010-2014 là 1%.

- Về tăng trưởng kinh tế:

Giai đoạn 2010- 2015, tốc độ tăng trưởng kinh tế của tỉnh bình quân đạt 7,33%/năm, về quy mô tăng trưởng, giá trị tổng sản phẩm của tỉnh (tính theo giá so sánh năm 2010) đều tăng năm sau cao hơn năm trước

- Về GDP trên đầu người

Do sự tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ, GDP bình quân đầu người của tỉnh Phú Thọ thời gian quan cũng tăng cao. GDP bình quân đầu người (theo giá so sánh 2010) tăng từ 14,38 triệu đồng năm 2010 lên 16,36 triệu đồng năm 2012, năm 2015 đạt 30 triệu đồng.

- Về cơ cấu kinh tế

Cơ cấu kinh tế tỉnh Phú Thọ trong giai đoạn 2010- 2015 nhìn chung chuyển

dịch chậm. Số liệu trên cho thấy, tỷ trọng dịch vụ trong GDP của tỉnh gia tăng chậm, thậm chí giai đoạn từ năm 2011 -2013 còn giảm so với các năm trước đó.

- Kết cấu hạ tầng kỹ thuật:

Phú Thọ có hệ thống giao thông thuận lợi cả về đường bộ, đường sắt, đường thủy. Hệ thống kết cấu hạ tầng khác như hệ thống cấp điện, hệ thống cấp thoát nước, hệ thống thông tin liên lạc, hệ thống ngân hàng và các tổ chức tín dụng trên địa bàn tỉnh Phú Thọ có sự phát triển tương đối đồng bộ và toàn diện đã tạo nên các điều kiện cần thiết cho Phú Thọ phát triển kinh tế - xã hội. Từ đặc điểm kinh tế- xã hội có thể thấy Phú Thọ có những thuận lợi và khó khăn sau:

- Về thuận lợi:

Với vị trí trung tâm vùng miền núi phía Bắc, cửa ngõ phía Tây Bắc của Thủ đô Hà Nội, là cầu nối vùng Tây Bắc với các tỉnh đồng bằng Bắc Bộ và nằm ngay sát vùng Thủ đô, vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc sẽ mang lại lợi thế phát triển thương mại của Phú Thọ. Nguồn nhân lực của tỉnh Phú Thọ đang và sẽ là lợi thế chủ yếu đối với sự nghiệp phát triển kinh tế nói chung và các hoạt động thương mại nói riêng của Phú Thọ.

- Về khó khăn:

Xuất phát điểm về thương mại không cao; là tỉnh miền núi nghèo với 81,8% dân số là nông thôn, miền núi. Mức sống của người dân tuy đã được cải thiện nhưng vẫn còn thấp so với mức chung của cả nước và của vùng, đặc biệt là người dân nông thôn, điều này sẽ ảnh hưởng đến sự gia tăng của cầu làm hạn chế phát triển các loại hình thương mại hiện đại. Địa hình Phú Thọ, ngoài khu vực thành phố, thị xã và một số huyện trọng điểm khu vực dọc các tuyến quốc lộ có nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển thị trường, còn lại phần lớn bị chia cắt, cơ sở hạ tầng kinh tế- xã hội yếu kém, dân cư thưa thớt, phân tán gây khó khăn cho việc tổ chức sản xuất, đặc biệt là lưu thông, tiêu thụ hàng hóa.

3.1.2 Khái quát về phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn Tỉnh Phú Thọ.

- Về số lượng cơ sở thương mại tư nhân

Hoạt động kinh doanh của các hộ thương mại tư nhân phát triển với tốc độ nhanh. Năm 2010 số hộ kinh doanh cá thể trên địa bàn tỉnh là 25.865 hộ thì đến năm 2014 đạt 34.561 hộ, tốc độ tăng trên 10%/năm. Không chỉ tăng về số lượng mà quy mô và hiệu quả hoạt động của hộ kinh doanh cá thể cũng không ngừng tăng như quy mô về vốn, doanh thu, lợi nhuận...

Số lượng doanh nghiệp kinh doanh thương mại tăng nhanh giai đoạn 2010-2014 từ 563 doanh nghiệp năm 2010 lên 1014 doanh nghiệp năm 2014, tỷ lệ tăng bình quân 20,2%/năm.

Thương mại tư nhân của Phú Thọ phát triển nhanh và khá toàn diện, tiếp cận nhanh với cơ chế thị trường, nhiều mô hình tổ chức kinh doanh hiện đại như siêu thị, trung tâm thương mại và các cửa hàng, cửa hiệu tự chọn đã xuất hiện, văn minh thương mại ngày càng được phát triển, chủng loại hàng hoá đa dạng, phong phú có chất lượng cao.

- Về tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng xã hội

Trong giai đoạn 2010- 2015, tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng xã hội trên địa bàn tỉnh Phú Thọ có xu hướng tăng, đạt tốc độ tăng bình quân hàng năm là 22,86%/năm, đạt 14.994,6 tỷ đồng vào năm 2012 và 18.887,5 tỷ đồng năm 2014, năm 2015 đạt 20.789,0 tỷ đồng, tăng 9,83% so với năm 2014.

Sự chuyển dịch về cơ cấu thành phần kinh tế trong tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng xã hội đang diễn ra theo hướng: Tăng tỷ trọng khu vực kinh tế ngoài nhà nước từ 89,21% năm 2010, lên 90,75% năm 2011, năm 2012 là 89,65% và lên 91,7% năm 2014, năm 2015 là 91,96%. Khu vực kinh tế nhà nước từ 10,77% năm 2010 xuống 10,34% năm 2012 và xuống còn 8,3% năm 2014.

Cùng với các thành phần kinh tế khác, hoạt động của khu vực kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại góp phần cân đối cung cầu tiền - hàng, ổn định giá cả thị trường và cải thiện đời sống nhân dân.

- Về giá trị xuất nhập khẩu hàng hóa của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại
* *Giá trị xuất khẩu.*

Giai đoạn 2010-2015 kim ngạch xuất của tỉnh Phú Thọ có bước phát triển khá, thị trường xuất khẩu được mở rộng, hàng hóa xuất khẩu chủ yếu là thị trường Mỹ, Hàn Quốc, Nhật Bản... khu vực có vốn đầu tư nước ngoài giữ vai trò chủ yếu và ngày càng quan trọng trong kết quả xuất khẩu của Phú Thọ chiếm tỷ trọng cao nhất, tiếp theo là thành phần kinh tế tư nhân. Như vậy, kinh tế tư nhân đóng vai trò quan trọng trong tổng kim ngạch XK của tỉnh.

**Giá trị nhập khẩu*

Tổng kim ngạch nhập khẩu giai đoạn 2010- 2015 tăng bình quân 18,9%/năm. Năm 2010 giá trị nhập khẩu hàng hóa của tỉnh đạt 384,77 triệu USD thì đến năm 2015 tổng kim ngạch nhập khẩu đạt 847,3 triệu USD

- Hoạt động xúc tiến thương mại.

Nhiều tổ chức, doanh nghiệp đưa hình ảnh của tỉnh, tiềm năng xuất khẩu của các doanh nghiệp ra thị trường thế giới, một số hoạt động như tổ chức các đoàn đi khảo sát thị trường nước ngoài, tham gia các hoạt động thương mại trong và ngoài nước.

- Về chất lượng tăng trưởng thương mại của thương mại tư nhân

Chất lượng tăng trưởng thương mại nói chung và thương mại tư nhân nói riêng không cao thể hiện qua tiêu chí giá trị tăng thêm của ngành. Nếu tách ra theo thành phần kinh tế thì giá trị tăng thêm của thương mại tư nhân là thấp nhất, tiếp đến là thương mại Nhà nước và cuối cùng là thương mại của khu vực có vốn đầu tư nước ngoài.

- Cơ cấu thương mại của tỉnh Phú Thọ

Tỷ trọng giá trị hàng hóa bán lẻ qua các hệ thống phân phối bán lẻ hiện đại trong tổng doanh thu bán lẻ của toàn tỉnh ngày càng tăng. Theo báo cáo của Sở Công Thương Phú Thọ, năm 2012, doanh thu bán lẻ hàng hóa của tỉnh Phú Thọ.

- Về phát triển hệ thống chợ

Tính đến hết năm 2014 trên địa bàn tỉnh có 213 chợ/277 xã, phường, thị trấn bình quân có 0,768 chợ/ xã, phường, thị trấn.

- Về phát triển trung tâm thương mại, siêu thị

Hiện toàn tỉnh có 1 trung tâm thương mại và 11 siêu thị (05 siêu thị chuyên doanh, 06 siêu thị tổng hợp) có quy mô tương đối lớn được phân bố chủ yếu ở Thành phố Việt Trì và Thị xã Phú Thọ

Các trung tâm thương mại và siêu thị trên địa bàn tỉnh đều do các cơ sở thương mại tư nhân đầu tư kinh doanh.

- Thực trạng phát triển hệ thống cửa hàng bán lẻ truyền thống

Hiện tại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ ước tính có khoảng hơn 400 cửa hàng bán lẻ kinh doanh theo kiểu hộ kinh doanh cá thể. Hàng hóa kinh doanh của các cửa hàng này chủ yếu là hàng tiêu dùng phục vụ nhu cầu hàng ngày của dân cư. Tuy nhiên do hạn chế về mặt bằng kinh doanh cũng như khả năng tài chính nên hầu hết các cửa hàng này chỉ cung cấp một số ít về hàng hóa có giá trị không cao.

- Lao động của thương mại tư nhân tỉnh Phú Thọ

Số lượng lao động ngành thương mại nhìn chung tăng trong giai đoạn 2010-2014, bình quân tăng 9,45%/năm. Trong đó kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại chiếm tỷ lệ trên 95% tổng số lao động trong ngành thương mại.

Có thể nói, kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn Phú Thọ đã có sự phát triển, đóng vai trò quan trọng trong lưu thông hàng hóa, dịch vụ xã hội. Kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại tham gia sâu rộng vào thị trường quốc tế và ngày càng chiếm tỉ trọng cao trong tổng kim ngạch xuất khẩu của tỉnh

Tuy nhiên kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ còn một số hạn chế như sau:

Một là, khả năng tài chính hạn chế, quy mô vốn của doanh nghiệp thương mại tư nhân, hộ kinh doanh rất nhỏ.

Hai là, mạng lưới kinh doanh còn manh mún, phân tán và chỉ tập trung ở thành thị, những nơi có điều kiện kinh tế thuận lợi.

Ba là, nguồn nhân lực của thương mại tư nhân còn hạn chế về trình độ tổ chức và nghiệp vụ kinh doanh.

Bốn là, trình độ công nghệ và phương thức kinh doanh lạc hậu.

Năm là, kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại phát triển còn mang tính tự phát.

Sáu là, mức độ liên kết, hợp tác giữa các doanh nghiệp không cao.

Bảy là, tình trạng vi phạm pháp luật còn diễn ra khá phổ biến.

Tám là, trình độ nhận thức, hiểu biết về hội nhập kinh tế quốc tế còn hạn chế.

3.1.3 Cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý thương mại của tỉnh Phú Thọ

3.2 Phân tích thực trạng quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ

3.2.1 Thực trạng công tác xây dựng chính sách, chiến lược, kế hoạch:

Trong những năm qua, thực hiện chủ trương, đường lối và chính sách pháp luật của Đảng và Nhà nước, cụ thể là trên cơ sở Luật Doanh nghiệp, Luật Thương mại 2005, Luật Đầu tư và các văn bản pháp quy khác của Chính Phủ, tỉnh Phú Thọ đã có nhiều nỗ lực trong việc đưa ra các chính sách và chương trình trợ giúp các doanh nghiệp nói chung và doanh nghiệp thuộc KTTN

Tuy nhiên, hệ thống chính sách vẫn còn bộc lộ những hạn chế nhất định như chính sách đảm bảo sự bình đẳng cho các chủ thể kinh tế thuộc các thành phần kinh tế trong lĩnh vực thương mại tiếp cận, sử dụng các nguồn lực kinh tế của đất nước như vốn, đất đai, và các tài sản khác theo luật định chưa thực sự công bằng, bình đẳng. Sử dụng các nguồn thông tin thị trường, cũng như hoạt động xúc tiến thương mại trên phạm vi quốc gia, quốc tế và có nghĩa vụ đóng góp ngân sách Nhà nước các khoản phải trả khi sử dụng, khai thác các nguồn lực đó cũng còn những hạn chế nhất định. Trong công tác quy hoạch xây dựng còn thiếu tầm nhìn và chưa đáp ứng được mục tiêu ổn định lâu dài...

3.2.2 Thực trạng tổ chức thực thi chiến lược, quy hoạch

Trong những năm qua, Sở Công thương Phú Thọ cũng đã thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao của Bộ Công Thương, UBND tỉnh Phú Thọ điều hành hoạt động thương mại thông qua việc thực thi các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại.

Tuy nhiên, trong công tác thực thi chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại cũng bộc lộ những hạn chế, bất cập sau:

- Sự phân vai trong tổ chức thực thi dựa trên chức năng của các ban, ngành nên không phát huy hiệu quả nhiều đối với quá trình tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch.

- Trong tổ chức thực hiện chiến lược, quy hoạch phát triển thương mại chưa xác định đối tượng giám sát chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, cũng như cách thức quản lý chiến lược, quy hoạch, kế hoạch.

- Chưa có sự chuẩn bị thỏa đáng về nguồn lực (vật chất, nhân lực, thời gian...) để thực hiện chiến lược, quy hoạch phát triển thương mại đã dẫn đến hạ tầng thương mại và nguồn nhân lực chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển thương mại trong thời kỳ đẩy nhanh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của Tỉnh

3.2.3 Thực trạng tổ chức triển khai các chương trình, đề án phát triển và đẩy mạnh xuất khẩu

- Về thực hiện Chương trình phát triển thương mại điện tử

Hoạt động thương mại điện tử trên địa bàn tỉnh Phú Thọ đã có nhiều thay đổi tích cực.

Mặc dù vậy, phát triển thương mại điện tử trên địa bàn tỉnh thời gian qua vẫn còn tồn tại những hạn chế như sau:

- Thứ nhất*, nguồn nhân lực dành cho thương mại điện tử tại các doanh nghiệp còn hạn chế..

- Thứ hai*, nhiều doanh nghiệp đã xây dựng website nhưng vẫn chỉ dừng ở mức cung cấp thông tin sản phẩm, dịch vụ đang kinh doanh...

Thứ ba, nhiều doanh nghiệp vẫn còn e ngại, chưa chủ động tìm ra những giải pháp an ninh cho toàn mạng nói chung hay thương mại điện tử nói riêng.

Thứ tư, công tác đào tạo, bồi dưỡng cho cán bộ, công chức, viên chức và doanh nghiệp trong việc ứng dụng công nghệ thông tin và thương mại điện tử mặc dù được thường xuyên, nhưng nội dung vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển.

- Về chương trình nghiên cứu khoa học và đào tạo nguồn nhân lực

Công tác nghiên cứu khoa học về thương mại đã đạt được những thành tựu đáng kể. Tuy nhiên, công tác đào tạo nhân lực cho kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại còn bộc lộ những hạn chế như số lượng chưa nhiều, nội dung và phương pháp đào tạo chưa thực sự hợp lý, chưa đáp ứng với yêu cầu hội nhập quốc tế của khu vực kinh tế.

- Các chương trình đẩy mạnh xuất khẩu

Thời gian qua, hoạt động xuất khẩu trên địa bàn tỉnh Phú Thọ có sự chuyển biến tích cực. Mặc dù đạt được những kết quả khá tốt, song từ thực tế cho thấy, hoạt động xuất khẩu của tỉnh chưa có tính bền vững; các chương trình, đề án hỗ trợ xuất khẩu vẫn chưa thực sự đồng bộ và đủ mạnh để kích hoạt động xuất khẩu.

3.2.4 Thực trạng quản lý hành chính về hoạt động thương mại trên địa bàn Tỉnh

Thời gian qua, công tác quản lý hành chính về hoạt động thương mại luôn được các cấp, ngành trong tỉnh quan tâm. Như cấp phép cho các hoạt động thương mại, kiểm tra thực hiện quy hoạch, kế hoạch, cơ chế, chính sách quản lý mạng lưới kết cấu hạ tầng thương mại bán buôn, bán lẻ

Thủ tục hành chính từ khi thực hiện Luật Doanh nghiệp đối với doanh nghiệp ở khu vực kinh tế tư nhân trên địa bàn Phú Thọ đã được cải thiện đáng kể. Tuy nhiên, thời gian thực hiện các thủ tục hành chính vẫn còn dài, như thủ tục để doanh nghiệp gia nhập thị trường vẫn còn cao hơn nhiều so với một số địa phương khác, việc hướng dẫn thực hiện các văn bản pháp luật, bảo vệ quyền sở hữu tên doanh nghiệp, cung cấp thông tin, cấp giấy phép có điều kiện...

3.2.5 Tổ chức và quản lý hoạt động xúc tiến thương mại

Trong những năm qua, công tác XTTM và cung cấp thông tin thị trường cho các cơ sở tư nhân kinh doanh thương mại được tỉnh Phú Thọ đặc biệt quan tâm. Hàng năm ngân sách của tỉnh dành công tác XTTM và cung cấp thông tin thị trường hàng tỷ đồng. Các chương trình XTTM ngày càng có trọng tâm, trọng điểm và mang lại hiệu quả tương đối cao. Tuy nhiên, bên cạnh đó công tác XTTM và cung cấp thông tin thị trường còn không ít hạn chế, cụ thể như sau:

Thứ nhất, về công tác dự báo và thông tin xúc tiến thương mại

Thứ hai, về quản lý nhà nước đối với xúc tiến thương mại

Thứ ba, chưa tạo được mối liên hệ tương hỗ giữa hoạt động xúc tiến thương mại với các hoạt động kinh tế khác

3.2.6 Thực trạng thanh tra, kiểm tra

Công tác quản lý thị trường đã bám sát các chủ trương, chính sách pháp luật của Nhà nước, chất lượng kiểm tra, kiểm soát ngày càng được nâng lên. Các ngành chức năng của tỉnh đã hướng dẫn và tổ chức thực thi pháp luật chính sách của nhà nước về thương mại. Tuy nhiên, hoạt động thanh, kiểm tra, kiểm soát và quản lý thị trường của Phú Thọ còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay

3.3 Đánh giá chung thực trạng đổi mới quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn Tỉnh Phú thọ

3.3.1 Thành tựu

Một là, việc xây dựng và ban hành cơ chế, chính sách pháp luật về thương mại tư nhân trên địa bàn ngày càng phù hợp với thực tế và xu hướng phát triển.

Hai là, xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại đã được cải tiến và ngày càng phù hợp với điều kiện kinh tế- xã hội của tỉnh và xu hướng phát triển kinh tế - xã hội của đất nước

Ba là, công tác khảo sát nghiên cứu thị trường trong và ngoài tỉnh được quan tâm và đạt được kết quả tích cực.

Bốn là, công tác quản lý hành chính kinh doanh thương mại trên địa bàn Phú Thọ đã có những bước tiến đáng kể.

Năm là, hoạt động xúc tiến thương mại bước đầu đã có tính chuyên nghiệp, mang lại kết quả khả quan

Sáu là, công tác thanh tra, kiểm tra giám sát việc thực thi pháp luật về thương mại trên địa bàn có sự chuyển biến tích cực.

3.3.2 Hạn chế

Một là, hệ thống chính sách, cơ chế quản lý chưa thực sự phù hợp với sự phát triển thương mại tư nhân.

Hai là, công tác quy hoạch, kế hoạch còn nhiều hạn chế, yếu kém.

Ba là, công tác thực thi chiến lược, quy hoạch chưa thực sự hiệu quả.

Bốn là, công tác tổ chức nghiên cứu thị trường được đầu tư nhưng hiệu quả chưa cao.

Năm là, công tác XTTM và phát triển thương mại điện tử còn hạn chế

Sáu là, thủ tục hành chính vẫn còn rườm rà, đổi mới chậm.

Bảy là, công tác quản lý hành chính các loại hình kinh doanh trên địa bàn tỉnh còn không ít những khó khăn thách thức.

Tám là, hoạt động kiểm tra, kiểm soát và quản lý thị trường chưa đáp ứng yêu cầu trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay.

Ngoài ra là công tác đào tạo đội ngũ cán bộ công chức quản lý hoạt động thương mại trên địa bàn tỉnh chưa theo kịp thực tế, còn nhiều hạn chế, yếu kém...

3.3.3 Nguyên nhân của những hạn chế

3.3.3.1. Nguyên nhân thuộc về Nhà nước

Một là, còn thiếu thống nhất trong nhận thức, quan điểm về vị trí, vai trò của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

Hai là, việc xây dựng và hoàn thiện hệ thống chính sách và giải pháp phát triển thương mại tư nhân nói riêng còn chậm đổi mới, thiếu nhất quán và chưa phù hợp với các cam kết quốc tế.

3.3.3.2. Nguyên nhân thuộc về địa phương

Một là, tổ chức triển khai thực hiện các nội dung của quản lý nhà nước đối với phát triển thương mại tư nhân còn thiếu trọng tâm, trọng điểm, dàn trải giữa nhiều lĩnh vực khác nhau.

Hai là, ý thức chấp hành pháp luật của các doanh nghiệp thương mại tư nhân, các hộ kinh doanh còn hạn chế.

Ba là, các hiệp hội ngành hàng chưa phát huy tốt vai trò đối với sự phát triển của các doanh nghiệp thương mại tư nhân.

Bốn là, năng lực, trình độ chuyên môn, nghiêm vụ của đội ngũ cán bộ, công chức quản lý nhà nước về thương mại còn hạn chế, yếu kém.

CHƯƠNG 4

PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN TRONG LĨNH VỰC THƯƠNG MẠI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH PHÚ THỌ THỜI GIAN TỚI

4.1 Bối cảnh và phương hướng đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở tỉnh Phú Thọ

4.1.1 Bối cảnh và xu hướng phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở tỉnh Phú Thọ

4.1.1.1 Bối cảnh

Thời gian tới, toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục được đẩy mạnh: Kinh tế thế giới và trong nước đang trên đà phục hồi, nhiều hiệp định kinh tế thế hệ mới được ký kết tạo điều kiện cho Việt Nam tiếp cận thị trường, thu hút đầu tư gia tăng xuất khẩu các mặt hàng lợi thế, tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu. Tỉnh Phú Thọ được bổ sung vào Vùng Thủ Đô nên có nhiều điều kiện, cơ hội mới để tăng cường hợp tác, liên kết phát triển.

Tỉnh Phú Thọ đang bước vào giai đoạn “dân số vàng” tạo nguồn nhân lực dồi dào, các giá trị lịch sử văn hóa vùng đất tổ được tôn vinh, phát huy góp phần quảng bá tạo sự lan tỏa, tạo ra nhân tố thuận lợi và những thời cơ mới cho phát triển kinh tế xã hội tỉnh. Tuy nhiên bên cạnh những thuận lợi thì còn không ít khó khăn, thách thức.

4.1.1.2. Xu hướng phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ

Một là, kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại sẽ tiếp tục phát triển cả số lượng và nâng cao chất lượng hoạt động, từng bước hình thành các công ty thương mại tư nhân, tập đoàn thương mại tư nhân lớn, có thương hiệu trên thị trường.

Hai là, doanh nghiệp thương mại tư nhân sẽ tăng cường liên doanh liên kết để nâng cao năng lực kinh doanh.

Ba là, số lượng hộ kinh doanh cá thể sẽ chuyển sang hình thức hoạt động doanh nghiệp nhiều hơn nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của mình.

Bốn là, kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại sẽ phát triển rộng khắp trên địa bàn tỉnh, doanh nghiệp thương mại tư nhân sẽ không hoạt động ở địa bàn hẹp mà có xu hướng mở rộng thị trường.

Năm là, thương mại điện tử sẽ được các doanh nghiệp thương mại tư nhân quan tâm áp dụng nhằm nâng cao hiệu quả kinh doanh.

Sáu là, nhận thức về môi trường cạnh tranh, trình độ tổ chức, quản lý của các chủ doanh nghiệp thương mại tư nhân sẽ được nâng lên.

Bảy là, thương mại tư nhân sẽ là hình thức thương mại phổ biến trong tương lai và sẽ chiếm tỷ trọng rất cao trong tổng mức bán lẻ hàng hóa, dịch vụ xã hội của tỉnh.

4.1.2 Quan điểm và định hướng phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ đến năm 2030

4.1.2.1 Quan điểm phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ

Phát triển kinh tế tư nhân và phát triển thương mại, quan điểm phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ

- Phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở Phú Thọ phải đặt trong chiến lược phát triển nền kinh tế nhiều thành phần.

- Phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở Phú Thọ phải đặt trong môi trường cạnh tranh lành mạnh

- Phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở Phú Thọ với quy mô và phân bố hợp lý trên các địa bàn

4.1.2.2 Định hướng phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ đến năm 2030

- Định hướng chung:

+ Phát triển thương mại tư nhân của tỉnh Phú Thọ đồng bộ, phù hợp với những mục tiêu phát triển kinh tế- xã hội trong quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế- xã hội của tỉnh Phú Thọ đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.

+ Phát huy thế mạnh của tỉnh Phú Thọ để phát triển thương mại, phát triển thương mại tư nhân của tỉnh phải nhanh và bền vững, phát triển hợp lý giữa chiều rộng và chiều sâu, vừa mở rộng quy mô thương mại, vừa chú trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả, sức cạnh tranh, tính bền vững của hoạt động thương mại tư nhân.

+ Kết hợp hài hòa giữa phát triển thương mại nội địa và quốc tế, giữa thị trường thành thị và nông thôn, giữa thương mại truyền thống và hiện đại

+ Phát triển mạnh mẽ kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh theo hướng từng bước chuyển các hộ kinh doanh cá thể có quy mô lớn trở thành doanh nghiệp tư nhân, các doanh nghiệp có quy mô nhỏ trở thành các doanh nghiệp có quy mô lớn và vừa, liên kết giữa các doanh nghiệp của tỉnh với các doanh nghiệp trong và ngoài nước để xây dựng một số doanh nghiệp có quy mô, có năng lực cạnh tranh cao trên thị trường.

+ Đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật và công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin vào quản lý và kinh doanh; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; phát triển hài hòa, đồng bộ, hiện đại hoá cơ sở vật chất kỹ thuật.

- *Định hướng xuất khẩu:*

Tập trung phát triển các mặt hàng xuất khẩu chủ lực, có thế mạnh của Tỉnh như: Chè, giấy, vật liệu xây dựng, sản phẩm may, các mặt hàng thủ công, mỹ nghệ ...

Nâng cao năng lực hoạt động xuất khẩu đối với kinh tế tư nhân, khu vực kinh tế tư nhân ngày phải chiếm tỷ trọng cao trong tổng kim ngạch xuất khẩu của tỉnh.

- *Định hướng nhập khẩu*

Khu vực kinh tế tư nhân phải tham gia sâu rộng trong lĩnh vực nhập khẩu, góp phần quan trọng phục vụ sản xuất và tiêu dùng trong tỉnh. .

- *Định hướng về thương mại tư nhân ở nội địa*

* *Khu vực đô thị:*

* *Khu vực nông thôn:*

- *Định hướng quy hoạch kết cấu hạ tầng thương mại trọng điểm*

Phát triển trung tâm thương mại, sàn giao dịch, trung tâm đấu giá, trung tâm hội chợ triển lãm ở thành phố Việt Trì, thị xã Phú Thọ và một số huyện trọng điểm, phát triển mạng lưới chợ đầu mối.

- *Về mục tiêu phát triển thương mại*

Trong các mục tiêu cụ thể trên, kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại phải chiếm tỷ trọng lớn, nhất là trong tổng mức bán lẻ hàng hóa và dịch vụ tiêu dùng xã hội; tỷ trọng bán lẻ hiện đại.

4.1.3 Phương hướng đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại ở Phú Thọ

Thứ nhất, thừa nhận và bảo hộ sở hữu tư nhân và các quyền về tài sản

Thứ hai, gắn hoạt động của thương mại tư nhân với bảo vệ môi trường sinh thái, mục đích nhằm kiểm soát và hạn chế việc gây ô nhiễm, độc hại tới môi trường sinh thái. Có biện pháp xử phạt nghiêm minh đối với doanh nghiệp gây ô nhiễm môi trường.

Thứ ba, nội dung quản lý Nhà nước về thương mại phải đảm bảo tính công khai, minh bạch và ổn định. Trong quá trình xây dựng cơ chế, chính sách thương mại, một số yếu tố trong tương lai chưa thể dự báo được của nhiều chính sách, cơ chế phải được rà soát, điều chỉnh thường xuyên cho phù hợp với thực tiễn.

Bốn là, tiếp tục giảm thiểu thủ tục hành chính phiền hà theo hướng hỗ trợ và phục vụ thương nhân, QLNN bằng pháp luật và theo quy luật của thị trường.

Năm là, nâng cao hiệu lực và năng lực của bộ máy QLNN từ Trung ương đến địa phương.

Sáu là, tập trung quản lý nhà nước thông qua hỗ trợ các dịch vụ công, đặc biệt là các dịch vụ mà WTO cho phép các quốc gia thực hiện trong cạnh tranh quốc tế.

4.2 Một số giải pháp đổi mới quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn Tỉnh Phú Thọ giai đoạn đến năm 2020

4.2.1 Tiếp tục đổi mới công tác xây dựng chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch

- Về chính sách

Thứ nhất, tinh cần đổi mới chính sách hỗ trợ, khuyến khích xuất khẩu và phát triển thương mại nội địa.

Thứ hai, tinh cần rà soát các cơ chế chính sách, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, đẩy mạnh cải cách hành chính phù hợp với cam kết quốc tế và yêu cầu của hội nhập.

Thứ ba, xây dựng đồng bộ các chính sách hỗ trợ đối với các cơ sở thương mại tư nhân, tập hợp các quy định, các chính sách này một cách có hệ thống, thuận tiện cho việc quản lý của các cơ quan Nhà nước và cho hoạt động của các doanh nghiệp thương mại tư nhân.

- Về chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại

Xây dựng và hoàn thiện chiến lược tổng thể phát triển thương mại của tỉnh trong từng giai đoạn, trong đó có các chiến lược về xuất nhập khẩu, chiến lược phát triển thị trường nội địa, chiến lược phát triển các mặt hàng....

Nâng cao chất lượng công tác lập qui hoạch, kế hoạch đối với sự phát triển thương mại trên địa bàn tỉnh.

4.2.2 Nâng cao hiệu lực và hiệu quả thực thi chiến lược, quy hoạch, kế hoạch

Một là, tăng cường hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức của cộng đồng doanh nghiệp, người dân về chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại. Thực hiện công khai, minh bạch các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại.

Hai là, nâng cao vai trò, trách nhiệm của các cấp, ngành chức năng trong thực thi chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại.

Ba là, tiếp tục củng cố, kiện toàn đội ngũ cán bộ, công chức thanh tra thương mại nhằm nâng cao chất lượng, trình độ, chuyên môn nghiệp vụ, nâng cao ý thức trách nhiệm và đạo đức nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ công tác thanh, kiểm tra, giám sát thực thi chiến lược, quy hoạch và kế hoạch.

Bốn là, tăng cường công tác kiểm tra, kịp thời phát hiện các vi phạm chiến lược, quy hoạch ngay từ khi mới phát sinh, có biện pháp ngăn chặn hiệu quả và kiên quyết xử lý dứt điểm các vi phạm chiến lược, quy hoạch.

Năm là, nâng cao trách nhiệm giám sát của cộng đồng và các tổ chức đoàn thể trong việc thực thi các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại.

4.2.3 Thực hiện đột phá chiến lược ưu tiên đẩy mạnh xuất khẩu và phát triển các dịch vụ hỗ trợ xuất khẩu cho khu vực kinh tế tư nhân

- Cần quan tâm đến các hoạt động hỗ trợ trực tiếp hay gián tiếp đến hoạt động xuất khẩu.

- Giảm thiểu tệ nạn quan liêu giấy tờ, giảm thiểu sự can thiệp của Nhà nước đối với hoạt động xuất khẩu nói riêng và các hoạt động kinh tế xã hội nói chung.

- Xuất khẩu tại chỗ cũng là nội dung mà Phú Thọ cần quan tâm.

- Khuyến khích các doanh nghiệp tư nhân xuất khẩu trên địa bàn tỉnh tham gia bảo hiểm tín dụng xuất khẩu để bảo hiểm rủi ro trong quá trình xuất khẩu...

- Đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng, dịch vụ phục vụ xuất nhập khẩu hàng hóa và đẩy nhanh xã hội hóa dịch vụ Logistics.

4.2.4 Đổi mới công tác quản lý hành chính Nhà nước đối với hoạt động thương mại

Trước hết, tiến hành rà soát, đánh giá tình hình thực hiện các văn bản qui phạm pháp luật hiện hành đối với hàng hoá, thương nhân hoạt động kinh doanh trên thị trường nội địa để từng bước điều chỉnh, bổ sung và sửa đổi, hoàn thiện thể chế quản lý và tạo lập môi trường pháp lý đồng bộ, bám sát và phù hợp với thực tế lưu thông hàng hoá.

Hai là, tiếp tục phối hợp với Trung ương và các ngành liên quan hoàn thiện hệ thống luật pháp, cơ chế chính sách điều chỉnh hoạt động xúc tiến thương mại.

Thứ ba, đẩy mạnh áp dụng các tiên bộ về khoa học - công nghệ, đặc biệt là thương mại điện tử và chính phủ điện tử vào quản lý nhà nước nói chung và quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại nói riêng.

Thứ tư, đơn giản hóa các thủ tục đăng ký thành lập doanh nghiệp, giảm thủ tục và thời gian cấp phép đăng ký kinh doanh, triển khai cấp phép ĐKKD qua mạng Internet.

Thứ năm, các sở, ban, ngành; UBND các Huyện, thành, thị trong tỉnh căn cứ vào chức năng nhiệm vụ của mình, nhiệm vụ được UBND tỉnh giao thực hiện quản lý Nhà nước đối với các thành phần kinh tế (khu vực kinh tế tư nhân, kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài), giao trách nhiệm kiểm tra, kiểm soát theo từng chuyên ngành cụ thể phù hợp với chức năng quản lý Nhà nước

Thứ sáu, phân định rõ ràng chức năng quản lý Nhà nước của các cơ quan công quyền đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại để tránh sự chồng chéo và buông lỏng quản lý như hiện nay.

Thứ bảy, đẩy nhanh tiến độ thực hiện chương trình tổng thể cải cách thủ tục hành chính trên các lĩnh vực.

Tám là, tăng cường công tác giáo dục, kiểm tra, giám sát cán bộ, công chức trực tiếp giải quyết các thủ tục hành chính ở các cấp, các ngành. Thực hiện tốt việc công khai, minh bạch thông tin cho các doanh nghiệp.

Ngoài ra, Tỉnh cần thành lập các hội như hội siêu thị, hội thủ công mỹ nghệ, hội bán lẻ, hội bán buôn...

4.2.5 Đổi mới công tác xúc tiến thương mại, dự báo và cung cấp thông tin thị trường cho thương mại tư nhân.

- Cần tập trung xây dựng, quảng bá thương hiệu sản phẩm và doanh nghiệp của Phú Thọ

- Hỗ trợ các doanh nghiệp tham gia các hội chợ, triển lãm, giới thiệu sản phẩm, khảo sát tìm kiếm thị trường, tìm kiếm đối tác tiêu thụ sản phẩm trong và ngoài nước

- Kết hợp chương trình xúc tiến thương mại của tỉnh với chương trình xúc tiến thương mại Quốc gia

- Xây dựng cơ sở hạ tầng xúc tiến thương mại Phú Thọ

- Xây dựng quan hệ đối tác chính thức giữa các cơ quan quản lý Phú Thọ và các doanh nghiệp trong hoạt động xúc tiến xuất khẩu, doanh nghiệp có điều kiện tham gia vào quá trình hoạch định chiến lược và chính sách xuất khẩu cũng như xây dựng các chương trình xúc tiến xuất khẩu hiệu quả.

- Cần hình thành Quỹ xúc tiến thương mại cho doanh nghiệp của tỉnh nói chung và DNTM tư nhân nói riêng.

- Đẩy mạnh các hoạt động ngoại giao kinh tế nhằm thu hút vốn đầu tư, tìm kiếm thị trường mới cho DN.

- Tỉnh cần thành lập một tổ chức xúc tiến thương mại phù hợp, tập trung và đủ tiềm lực để chuyên làm công tác xúc tiến thương mại...

Bên cạnh đẩy mạnh công tác XTTM cần tăng cường công tác dự báo, cung cấp thông tin thị trường.

Một là, với chức năng, nhiệm vụ của mình, ngành công thương Phú Thọ trong thời gian tới cần phải có một bộ phận có chức năng, nhiệm vụ cụ thể, nhân lực và cơ sở vật chất đảm bảo cho công tác thu thập và xử lý thông tin thương mại.

Hai là, xây dựng một hệ thống thông tin thông suốt, nhanh nhạy và có tính liên kết để phản ánh kịp thời diễn biến tình hình của cung - cầu

Ba là, nâng cao chất lượng của công tác đánh giá và dự báo tình hình hoạt động thương mại.

Bốn là, đầu tư hệ thống thu thập trao đổi thông tin hai chiều giữa các cấp quản lý nhà nước về thương mại của Phú Thọ

Năm là, cần đẩy mạnh công tác nghiên cứu thị trường nước ngoài cung cấp các thông tin thị trường nước ngoài cho các doanh nghiệp

4.2.6 Tiếp tục đổi mới công tác kiểm tra, kiểm soát thị trường

Để công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện các hoạt động kinh doanh thương mại trên thị trường có hiệu quả cần có sự phối hợp kiểm tra, giám sát của các cơ quan chức năng như: Hải quan, Cơ quan thuế, Công an, Chi cục quản lý thị trường và các ngành chức năng khác trong tỉnh.

Phối hợp với các cơ quan thông tin đại chúng và các doanh nghiệp đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục pháp luật phòng ngừa vi phạm của thương mại tư nhân.

Tăng cường công tác quản lý, kiểm tra hoạt động của các siêu thị, trung tâm thương mại trên địa bàn, chấn chỉnh các siêu thị, trung tâm thương mại thực hiện các quy định của các ngành chức năng.

Tỉnh cần phối kết hợp với các cơ quan của Chính phủ sử dụng các chính sách cung cầu, các chính sách kinh tế vĩ mô trong từng giai đoạn phát triển cho hiệu quả nhất.

Nâng cao khả năng phối kết hợp trong quản lý nhà nước cũng như không ngừng nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về thương mại trên địa bàn tỉnh

4.2.7. Các giải pháp khác

- Thay đổi tư duy và nhận thức về vai trò của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại.

- Tăng cường phát huy mối liên kết giữa các vùng kinh tế.

- Huy động nguồn lực đầu tư hoàn thiện hệ thống cơ sở hạ tầng thương mại.

- Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực quản lý nhà nước và quản trị kinh doanh cho các doanh nghiệp và hộ kinh doanh.

4.3 Mọi số kiến nghị

4.3.1 Đối với Nhà nước

Nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện thể chế về sở hữu, phát triển các thành phần kinh tế, hoàn thiện cơ chế chính sách tạo môi trường thực sự bình đẳng giữa các thành phần kinh tế trong vay vốn, giải quyết mặt bằng sản xuất, tiếp cận lao động, công nghệ và các nguồn lực khác của đất nước.

4.3.2 Đối với Bộ Công thương

Bộ Công Thương cần rà soát hoàn thiện cơ chế chính sách về xuất nhập khẩu và thương mại dịch vụ phù hợp với các định chế của Tổ chức thương mại thế giới WTO và các hiệp định thương mại thế hệ mới mà Việt Nam tham gia. Hỗ trợ Phú Thọ trong xây dựng, hoàn thiện các chiến lược, quy hoạch phát triển thương mại, hỗ trợ Phú Thọ trong các hoạt động xúc tiến thương mại và xây dựng thương hiệu.

KẾT LUẬN

Nghiên cứu giải pháp hoàn thiện quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại luôn là vấn đề mới, cấp thiết và quan trọng, nhất là trong điều kiện Việt Nam phát triển nền kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập kinh tế quốc tế.

Từ khi đổi mới đến nay, kinh tế tư nhân nói chung và kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại nói riêng trên địa bàn tỉnh Phú Thọ ngày càng thể hiện vị trí, vai trò quan trọng trong tăng trưởng và phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Công tác quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh cũng đã có những đổi mới nhất định, ngày càng đáp ứng hơn với yêu cầu phát triển, song cũng còn không ít những hạn chế, yếu kém.

Do vậy, việc nghiên cứu đề tài này đặt ra nhiệm vụ là nghiên cứu một cách có hệ thống từ cơ sở lý luận, kinh nghiệm trong nước và quốc tế, từ thực tiễn quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ, qua đó đề xuất các phương hướng và giải pháp có tính khoa học và tính khả thi.

Kết quả đạt được của đề tài:

1. Luận án đã tập trung hệ thống hóa cơ sở lý luận và thực tiễn liên quan đến quản lý Nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại. Luận án đã làm rõ được các khái niệm liên quan, vai trò, tính tất yếu, nội dung của quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại, các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại. Đây là những cơ sở khoa học quan trọng góp phần làm căn cứ để tiếp tục nghiên cứu giải pháp hoàn thiện quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thời gian tới.

2. Phân tích, đánh giá thực trạng quản lý Nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ; Khái quát sự phát triển của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ từ năm 2010 đến nay; Đánh giá thực trạng quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ theo các nội dung; Tìm ra những thành công, hạn chế và nguyên nhân của những hạn chế trong đổi mới quản lý nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thời gian qua.

3. Đưa ra phương hướng và hệ thống giải pháp đổi mới quản lý Nhà nước đối với phát triển kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại thời gian tới. Hệ thống giải pháp kiến nghị trong thời gian tới để quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại tốt hơn cần thực hiện tốt các giải pháp: (1) Tiếp tục đổi mới công tác xây dựng chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, (2) Nâng cao hiệu lực và hiệu quả thực thi chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, (3) Thực hiện đột phá chiến lược ưu tiên đẩy mạnh xuất khẩu và phát triển các dịch vụ hỗ trợ xuất khẩu cho khu vực kinh tế tư nhân, (4) Đổi mới công tác quản lý hành chính nhà nước đối với hoạt động thương mại, (5) Đổi mới công tác xúc tiến thương mại, dự báo và cung cấp thông tin thị trường cho thương mại tư nhân, (6) Tiếp tục đổi mới công tác kiểm tra, kiểm soát. Ngoài ra luận án cũng đã đề xuất một số kiến nghị với Trung ương, với Bộ Công Thương và với tỉnh Phú Thọ.

Để quản lý Nhà nước đối với kinh tế tư nhân trong lĩnh vực thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ thực sự có hiệu lực, hiệu quả thì các giải pháp, kiến nghị trên phải được thực hiện một cách đồng bộ.